

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2013. gada 14. martā*

Kopējā lauksaimniecības politika — Regula (EK) Nr. 73/2009 — 7. panta 1. un 2. punkts —
Lauksaimniekiem piešķirto tiešo maksājumu modulācija — Tiešo maksājumu apmēra turpmāks
samazinājums — Spēkā esamība — Tiesiskās palāvēības aizsardzības princips —
Nediskriminācijas princips

Lieta C-545/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder)* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 28. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 24. oktobrī, tiesvedībā

Agrargenossenschaft Neuzelle eG

pret

Landrat des Landkreises Oder-Spree.

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], U. Lehmušs [*U. Lohmus*], M. Safjans [*M. Safjan*] (referents) un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 28. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Agrargenossenschaft Neuzelle eG* vārdā — *U. Karpenstein* un *C. Johann, Rechtsanwälte*,
- Grieķijas valdības vārdā — *E. Leftheriotou* un *A. Vasilopoulou*, pārstāvji,
- Eiropas Savienības Padomes vārdā — *E. Sitbon* un *Z. Kupčová*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā — *P. Rossi* un *B. Schima*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda — vācu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2009. gada 19. janvāra Regulas (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 16. lpp.), 7. panta 1. un 2. punkta spēkā esamību.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Agrargenossenschaft Neuzelle eG* (turpmāk tekstā – “*Agrargenossenschaft Neuzelle*”) un *Landrat des Landkreises Oder-Spree* (turpmāk tekstā – “*Landrat*”) par 2009. gadam piešķirto tiešo maksājumu samazinājumu, izmantojot modulāciju.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 1782/2003

- 3 Padomes 2003. gada 29. septembra Regulas (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 (OV L 270, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 2008. gada 9. oktobra Regulu (EK) Nr. 1009/2008 (OV L 276, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1782/2003”), preambulas 5., 21. un 22. apsvērumus bija šādi:

“(5) Lai sasniegtu labāku līdzsvaru starp politikas instrumentiem, kuru nolūks ir veicināt ilgtspējīgu lauksaimniecību, un tiem, kuru nolūks ir veicināt lauku attīstību, Kopienas līmenī obligāti jāievieš pakāpeniskas tiešo maksājumu samazināšanas sistēma 2005. līdz 2012. gadam. Visi tiešie maksājumi, kas pārsniedz konkrētas summas, katru gadu par zināmu procentuālo daļu jāsamazina. Tādējādi gūtie ietaupījumi jāizmanto pasākumu finansēšanai saskaņā ar lauku attīstības programmu un jāiedala dalībvalstīm atbilstīgi objektīviem kritērijiem, kas vēl jānosaka. Tomēr ir lietderīgi noteikt, ka zināmai procentuālajai daļai no apjomiem jāpaliek dalībvalstīs, kur tie radušies. Līdz 2005. gadam dalībvalstis var turpināt fakultatīvi piemērot pašreizējo modulāciju saskaņā ar Padomes 1999. gada 17. maija Regulu (EK) Nr. 1259/1999, ar ko paredz kopīgus noteikumus tiešajām atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku [..]

[..]

- (21) Atbalsta shēmas saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku paredz tiešu atbalstu ienākumiem, jo īpaši, lai nodrošinātu pietiekami augstu dzīves līmeni lauku iedzīvotājiem. Šis mērķis ir cieši saistīts ar lauku rajonu uzturēšanu. Lai novērstu Kopienas līdzekļu nepareizu sadali, atbalsta maksājumus nemaksā lauksaimniekiem, kuri ir mākslīgi radījuši apstākļus, kas vajadzīgi tādu maksājumu ieguvei.
- (22) Kopējās atbalsta shēmas jāpielāgo pārmaiņām un vajadzības gadījumā tas jādara īsā termiņā. Tāpēc [atbalsta] saņēmēji nevar paļauties, ka atbalsta nosacījumi paliks nemainīgi, un viņiem ir jābūt gataviem tam, ka shēmas var tikt pārskatītas, ņemot vērā pārmaiņas tirgū.”

- 4 Regulas Nr. 1782/2003 10. panta ar nosaukumu “Modulācija” 1. un 2. punktā bija paredzēts:

“1. Visas to tiešo maksājumu summas, kas konkrētā kalendārajā gadā jāpiešķir lauksaimniekam konkrētā dalībvalstī, samazina par katru gadu līdz 2012. gadam par šādām procentuālajām daļām:

[..]

— 2009: 5 %;

— 2010: 5 %;

— 2011: 5 %;

— 2012: 5 %.

2. Summas, kas rodas, veicot 1. punktā paredzētos samazinājumus, pēc II pielikumā minēto kopējo summu atskaitīšanas ir pieejamas kā Kopienas papildu atbalsts pasākumiem saskaņā ar lauku attīstības programmām, ko finansē ELVGF [Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda] Garantiju nodaļa atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1257/1999.”

- 5 Šīs pašas regulas 30. pantā ar nosaukumu “Pārskatīšana” bija paredzēts:

“Atbalsta shēmas, kas uzskaitītas I pielikumā, piemēro, neierobežojot iespēju tās jebkurā brīdī pārskatīt, ņemot vērā tirgus norises un budžeta situāciju.”

- 6 Šajā saistībā minētās regulas I pielikumā bija ietverts “atbalsta shēmu saraksts, kas atbilst 1. pantā minētajiem kritērijiem”.

Regula Nr. 73/2009

- 7 Regula Nr. 73/2009, kas saskaņā ar tās 149. pantu piemērojama no 2009. gada 1. janvāra, atceļ Regulu Nr. 1782/2003 ar nosacījumiem, kas paredzēti tās 146. pantā, un izveido jaunu obligātas modulācijas sistēmu.

- 8 Šajā saistībā šīs regulas preambulas 8.–11. apsvērumā ir paredzēts:

“(8) Lai uzlabotu līdzsvaru starp tiem politikas instrumentiem, kas izveidoti ilgtspējīgas lauksaimniecības veicināšanai, un tiem, kas paredzēti lauku attīstības veicināšanai, ar Regulu (EK) Nr. 1782/2003 ievieša obligātu tiešo maksājumu pakāpeniskas samazināšanas sistēmu (“modulāciju”). Minētā sistēma būtu jā saglabā, un tajā būtu jāietver atbrīvojums no tiešajiem maksājumiem līdz EUR 5000.

(9) Ietaupījumus, kurus ieguva no modulācijas mehānisma, izmanto, lai finansētu pasākumus, kuri iekļauti lauku attīstības politikā. Kopš ir pieņemta Regula (EK) Nr. 1782/2003 lauksaimniecības nozarē radušās daudzas jaunas un sarežģītas problēmas, piemēram, klimata pārmaiņas un aizvien lielāka bioenerģijas nozīme, kā arī vajadzība pēc labākas ūdens resursu apsaimniekošanas un pēc bioloģiskās daudzveidības efektīvākas aizsardzības. Kopienai kā Kioto Protokola [..] līgumslēdzēju pusi aicināja pielāgot tās politiku, ņemot vērā klimata pārmaiņas. Turklāt, ņemot vērā nopietnas problēmas, kas saistītas ar ūdens nepietiekamību un sausumu, Padome 2007. gada 30. oktobra Secinājumos “Ūdens trūkums un sausums” konstatēja, ka jāturpina risināt ūdens apsaimniekošanas jautājumi. Turklāt Padome 2006. gada 18. decembra Secinājumos “Bioloģiskās daudzveidības izzušanas novēršana” uzsvēra, ka bioloģiskās daudzveidības aizsardzība aizvien ir svarīgs uzdevums, un, lai arī ir gūti ievērojami panākumi, būs jāpieliek papildu pūles, lai sasniegtu

Kopienas mērķi bioloģiskās daudzveidības jomā līdz 2010. gadam. Turklāt, ņemot vērā to, ka inovācijas var īpaši sekmēt jauno tehnoloģiju, produktu un procesu attīstību, tas turpmāk veicinās centienus risināt minētos jaunus jautājumus. Piena kvotu režīma atcelšana 2015. gadā saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem [..], daļai piensaimniecības nozarē strādājošo lauksaimnieku būs nepieciešamas īpašas pūles, lai pielāgotos mainīgajiem apstākļiem, jo īpaši nelabvēlīgākos reģionos. Tāpēc ir pamatoti arī minēto konkrēto stāvokli uzskatīt par jaunu jautājumu, kurš dalībvalstīm būtu jāspēj risināt, lai nodrošinātu piena nozares pielāgošanos.

(10) Kopiena atzīst, ka minētie jaunie jautājumi jārisina saskaņā ar tās politiku. Lauksaimniecības nozarē šim nolūkam piemērots instruments ir lauku attīstības programmas, kuras pieņemtas ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (2005. gada 20. septembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) [..]. Lai ļautu dalībvalstīm attiecīgi pārskatīt to lauku attīstības programmas, neliekot samazināt to pašreizējās lauku attīstības darbības citās jomās, jādara pieejami papildu līdzekļi. Tomēr finanšu plānā laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam nav paredzēti finanšu līdzekļi, lai vajadzības gadījumā pastiprinātu Kopienas lauku attīstības politiku. Šādos apstākļos būtu jāmobilizē liela daļa vajadzīgo finanšu līdzekļu, paredzot tiešo maksājumu pakāpenisku samazinājumu, izmantojot modulāciju.

(11) Attiecībā uz tiešā ienākumu atbalsta sadalījumu starp lauksaimniekiem daudzus maksājumus piešķir samērā mazam skaitam lielu saimniecību. Ir skaidrs, ka, lai efektīvi sasniegtu ienākumu atbalstu mērķi, lielāku saimniecību saņēmējiem nav vajadzīgs tāda paša apjoma individuālais atbalsts. Turklāt pielāgošanās spējas ļauj lielākiem saņēmējiem darboties ar mazāku individuālo atbalsta apjomu. Tādēļ ir taisnīgi, ka lauksaimnieki, kas saņem lielu atbalsta apjomu, veic īpašu ieguldījumu to lauku attīstības pasākumu finansēšanā, ar kuriem risina jaunus uzdevumus. Tādēļ ir lietderīgi izveidot mehānismu, ar ko paredz palielināt apjomīgāku maksājumu samazinājumu, no kura gūtos ienākumus jāizmanto jaunu problēmu risināšanai lauku attīstības jomā.”

9 Saskaņā ar Regulas Nr. 73/2009 1. panta noteikumiem ar to paredz “kopējos noteikumus par tiešajiem maksājumiem”.

10 Šīs pašas regulas 2. pantā ir paredzēts:

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

“a) “lauksaimnieks” ir fiziska vai juridiska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa neatkarīgi no grupai un tās dalībniekiem valsts tiesību aktos piešķirtā juridiskā statusa, kuras saimniecība atrodas Kopienas teritorijā, kā tā definēta [EKL] 299. pantā, un kura veic lauksaimniecisku darbību;

[..]

d) “tiešais maksājums” ir maksājums, ko piešķir tieši lauksaimniekiem saskaņā ar I pielikumā noteikto atbalsta shēmu;

[..]

h) “lauksaimniecības zeme” ir aramzemes, pastāvīgo ganību vai ilggadīgo kultūru kopējā platība.”

11 Minētās regulas 7. panta ar nosaukumu “Modulācija” 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Tiešo maksājumu summu, kas attiecīgajā kalendārajā gadā jāpiešķir lauksaimniekam un pārsniedz EUR 5000, katru gadu līdz 2012. gadam samazina par šādām procentuālajām daļām:

- a) 2009. gadā par 7 %;
- b) 2010. gadā par 8 %;
- c) 2011. gadā par 9 %;
- d) 2012. gadā par 10 %.

2. Attiecībā uz summu, kas pārsniedz EUR 300 000, 1. punktā noteiktos samazinājumus palielina par 4 %.”

12 Regulas Nr. 73/2009 9. panta ar nosaukumu “Modulācijas rezultātā iegūtās summas” 1. punktā ir paredzēts:

“Summas, kas rodas, piemērojot šīs regulas 7. pantā paredzētos samazinājumus, jebkurā dalībvalstī, kas nav jaunā dalībvalsts, ir pieejamas kā Kópienas papildu atbalsts pasākumiem saskaņā ar lauku attīstības programmām, ko atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1698/2005 finansē no ELFLA, saskaņā ar šajā pantā paredzētajiem nosacījumiem.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

13 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka atbilstoši tās sniegtajām norādēm *Agrargenossenschaft Neuzelle* ir saskaņā ar Vācijas tiesībām izveidots lauksaimniecības kooperatīvs, kurš darbojas zemkopības un lopkopības jomā. Tam ir 119 biedri, un tas nodarbina 123 darbiniekus.

14 Pamatojoties uz šī kooperatīva 2009. gada 12. maija pieteikumu, *Landrat* ar 2009. gada 26. novembra lēmumu tam piešķīra vienoto maksājumu par 2009. gadu EUR 1 461 037,51 apmērā kā lauksaimniekam Regulas Nr. 73/2009 2. panta a) punkta izpratnē. Saskaņā ar iesniedzējtiesas lēmumu *Landrat*, ņemot vērā aprēķināto zemes platību un tiesību saņemt maksājumus vidējo vērtību, kas izriet no šīs regulas 7. panta 1. un 2. punkta, pagaidu noteikto summu EUR 1 627 738,77 apmērā samazināja par EUR 166 701,26.

15 Ar 2010. gada 25. februāra lēmumu *Landrat* noraidīja *Agrargenossenschaft Neuzelle* iesniegto sūdzību par minēto lēmumu samazināt tā tiesības, šī sūdzība attiecās tikai uz Regulas Nr. 73/2009 7. panta 1. un 2. punkta piemērošanu.

16 2010. gada 22. martā *Agrargenossenschaft Neuzelle* iesniedza prasību *Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder)* [Frankfurtes pie Oderas Administratīvajā tiesā], ar kuru tas pieprasīja veikt papildu vienotā maksājuma summu EUR 85 564,33 apmērā par 2009. gadu.

17 Saskaņā ar iesniedzējtiesas teikto pamatlietas atrisinājums ir atkarīgs, pirmkārt, no atbildes uz jautājumu, vai Regulas Nr. 73/2009 7. panta 1. punkts ir spēkā, ņemot vērā tiesiskās palāvības aizsardzības principu, situācijā, kad tas attiecībā uz 2009. līdz 2012. gadu paredz lielākas procentuālās samazinājuma daļas nekā Regulas Nr. 1782/2003 10. panta 1. punktā paredzētās.

- 18 Otrkārt, šis risinājums esot atkarīgs no Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punkta spēkā esamības, ņemot vērā LESD 40. panta 2. punkta otrajā daļā ietvertu nediskriminācijas principu, saskaņā ar kuru lauksaimniecības tirgu kopīgā organizācija nepieļauj jebkādu Eiropas Savienības ražotāju vai patērētāju diskrimināciju.
- 19 No vienas puses, Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punkts var radīt nepamatotu atšķirīgu attieksmi starp tiem lauksaimniekiem, kuri apsaimnieko lielas lauksaimniecības platības, salīdzinot ar tiem lauksaimniekiem, kuri apsaimnieko mazas platības. No otras puses, ar šīs tiesību normas nosacījumiem tiek sodīti tie lauksaimnieki, kuri savu darbību veic, kooperējoties ar citiem lauksaimniekiem, kā tas ir saskaņā ar Vācijas tiesībām reģistrētu lauksaimniecības kooperatīvu gadījumā, kuri veido “grupas” minētās regulas 2. panta a) punkta izpratnē, salīdzinot ar lauksaimniekiem, kuri sadarbojas nevis sabiedrībās, bet uz mazāk specifiskas vienošanās pamata un sasniedz līdzīgu ekonomisko sinerģiju. Šie kooperatīvi vieglāk sasniedzot minētā 7. panta 2. punktā paredzēto tiešo maksājumu apmēru, no kura sākot tiek palielināti samazinājuma procenti.
- 20 Turklāt Savienības likumdevējs no Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punkta piemērošanas esot atbrīvojis saskaņā ar Francijas tiesībām reģistrētas lauksaimnieku grupas, kas darbojas kopīgi (turpmāk tekstā – “GAEC”). Attiecībā uz minēto, kā to savos rakstveida apsvērumos norāda *Agrargenossenschaft Neuzelle*, šīs regulas pieņemšanas laikā Padomes protokolā tika ierakstīta “Komisijas deklarācija par modulācijas un finanšu disciplīnas piemērošanu [GAEC] (Regulas [..] Nr. 1782/2003 12. pants “Atbalsta papildu summa”)” (Padomes 2009. gada 15. janvāra dokuments 5263/09 ADD 1), kurā teikts:

“Komisija atgādina arī deklarācijas pamatā esošos principus, ar kuru tā nāca klajā saistībā ar Regulas (EK) Nr. 1782/2003 pieņemšanu un kurā pausts Komisijas viedoklis, ka, lai piemērotu papildu atbalsta maksājumu, kas saistībā ar finanšu disciplīnas mehānismu paredzēts modulācijas un franšīzes gadījumā, katra saimniecība, kas ir GAEC [..] locekle, kā noteikts Francijas lauksaimniecības kodeksā, tiek uzskatīta par vienu lauksaimnieku.”

- 21 Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder)* nolēma apturēt lietas izskatīšanu un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai ir spēkā Regulas [..] Nr. 73/2009 [..] 7. panta 1. punkts, ciktāl par laikposmu no 2009. gada līdz 2012. gadam tajā ir paredzēta tiešo maksājumu summas samazināšana par procentuālajām daļām, kas ir augstākas par 5%?

2) Vai ir spēkā Regulas [..] Nr. 73/2009 [..] 7. panta 2. punkts?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 22 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai Regulas Nr. 73/2009 7. panta 1. punkts ir spēkā, ņemot vērā tiesiskās palāvības aizsardzības principu, ciktāl ar to attiecībā uz 2009. līdz 2012. gadu ir paredzēts papildu tiešo maksājumu samazinājums, salīdzinot ar summām, kādas ir noteiktas Regulas Nr. 1782/2003 10. panta 1. punktā.
- 23 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tiesiskās palāvības aizsardzības princips ir viens no Savienības pamatprincipiem (skat. 1981. gada 5. maija spriedumu lietā 112/80 *Dürbeck*, *Recueil*, 1095. lpp., 48. punkts; 2011. gada 24. marta spriedumu lietā C-369/09 P *ISD Polska* u.c./Komisija, Krājums, I-2011. lpp., 122. punkts, kā arī 2012. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-335/09 P Polija/Komisija, 180. punkts).

- 24 Tiesības atsaukties uz šo principu attiecas uz ikvienu lietas dalībnieku, kuram kāda Savienības iestāde ir radījusi pamatotas cerības (šajā ziņā skat. 1987. gada 11. marta spriedumu lietā 265/85 *Van den Bergh en Jurgens* un *Van Dijk Food Products (Lopik)*/EEK, *Recueil*, I-1155. lpp., 44. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *ISD Polska u.c./Komisija*, 123. punkts, kā arī 2011. gada 22. septembra spriedumu lietā C-426/10 P *Bell & Ross/ITSB*, Krājums, I-8849. lpp., 56. punkts).
- 25 Par garantijām, kas var radīt šādas cerības, lai arī kāda būtu forma, kurā tās ir paziņotas, ir uzskatāma precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija no pilnvarotiem un ticamiem avotiem. Taču nav iespējams apgalvot, ka šis princips ir pārkāpts, ja administrācija nav devusi konkrētus solījumus (2011. gada 17. marta spriedums lietā C-221/09 *AJD Tuna*, Krājums, I-1655. lpp., 72. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 26 Arī gadījumā, ja rūpīgs un pieredzējis uzņēmējs var paredzēt tāda Savienības pasākuma veikšanu, kas var ietekmēt tā intereses, tas nevar atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzības principu, kad minētais pasākums tiek īstenots (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Van den Bergh en Jurgens* un *Van Dijk Food Products (Lopik)*/EEK, 44. punkts, kā arī lietā *AJD Tuna*, 73. punkts).
- 27 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 1782/2003 10. panta 1. punktā ir paredzēts, ka modulācijas ietvaros tiešo maksājumu summas, kas konkrētā kalendārajā gadā ir jāpiešķir lauksaimniekam konkrētā dalībvalstī, samazina par katru gadu par 5 % laikā no 2009. līdz 2012. gadam.
- 28 Kā tas ir norādīts šī paša 10. panta 2. punktā, summām, kas rodas, veicot minētos samazinājumus, ir jābūt pieejamām kā Kopienas papildu atbalstam pasākumiem saskaņā ar lauku attīstības programmām.
- 29 Tomēr, piemērojot Regulu Nr. 73/2009, ar kuru atceļ un aizstāj Regulu Nr. 1782/2003, tiešo maksājumu summa, kas attiecīgajā kalendārajā gadā ir jāpiešķir lauksaimniekam un kas pārsniedz EUR 5000, tika papildus samazināta, salīdzinot ar Regulas Nr. 1782/2003 10. panta 1. punktā paredzētajām procentuālajām daļām. Atbilstoši Regulas Nr. 73/2009 7. panta 1. punktam šīs summas tagad ir jāsamazina par 7 % 2009. gadam, par 8 % 2010. gadam, par 9 % 2011. gadam un par 10 % 2012. gadam.
- 30 Pat ja Regulas Nr. 1782/2003 10. panta 1. punkts ietvēra tiešo maksājumu summu procentuālos samazinājumus no 2009. līdz 2012. gadam, kuri bija mazāki nekā tie, kas paredzēti Regulas Nr. 73/2009 7. panta 1. punktā, Savienības lauksaimnieki tāpat nevar atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu.
- 31 Regulas Nr. 1782/2003 30. pantā bija paredzēts, ka atbalsta shēmas, kas uzskaitītas šīs regulas I pielikumā, “piemēro, neierobežojot iespēju tās jebkurā brīdī pārskatīt, ņemot vērā tirgus norises un budžeta situāciju”.
- 32 Tāpat minētās regulas preambulas 22. apsvērumā bija paredzēts, ka “kopējās atbalsta shēmas jāpielāgo pārmaiņām un vajadzības gadījumā tas jādara īsā termiņā”, un “[atbalsta] saņēmēji nevar paļauties, ka atbalsta nosacījumi paliks nemainīgi, un viņiem ir jābūt gataviem tam, ka shēmas var tikt pārskatītas, ņemot vērā pārmaiņas tirgū”.
- 33 Tādējādi rūpīgs un pieredzējis uzņēmējs varēja paredzēt, ka tiešie maksājumi saskaņā ar ienākumu atbalsta shēmām pēc pārskatīšanas varētu tikt samazināti, ņemot vērā pārmaiņas tirgū un budžeta stāvokli.
- 34 Saistībā ar minēto Regulā Nr. 73/2009 ir paredzēts tiešo maksājumu papildu samazinājums šīs regulas preambulas 9. un 10. apsvērumā izklāstīto apsvērumu dēļ, jo īpaši tāpēc, ka saskaņā ar pēdējo minēto apsvērumu “finanšu plānā laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam nav paredzēti finanšu līdzekļi,

lai vajadzības gadījumā pastiprinātu Kopienas lauku attīstības politiku”, un ka “šādos apstākļos būtu jāmobilizē liela daļa vajadzīgo finanšu līdzekļu, paredzot tiešo maksājumu pakāpenisku samazinājumu, izmantojot modulāciju”.

- 35 Turklāt iesniedzējtiesa atsaucas uz Regulas Nr. 1782/2003 sagatavošanas darbiem. Tā atgādina, ka priekšlikumā Padomes regulai, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido atbalsta shēmas noteiktu kultūraugu ražotājiem, ko 2003. gada 21. janvārī izteikusi Komisija (COM(2003) 23, galīgā redakcija; turpmāk tekstā – “priekšlikums regulai”), bija ietverts 10. panta 2. punkts, saskaņā ar kura noteikumiem šī paša panta 1. punktā paredzētās procentuālās daļas var “grozīt saskaņā ar 82. panta 2. punktā paredzēto procedūru”.
- 36 Tomēr no šī priekšlikuma regulai 82. panta 2. punkta izriet, ka tiešo maksājumu summu procentuālo daļu grozīšanas pilnvaras tika piešķirtas Komisijai.
- 37 Tomēr, kā to savos rakstveida apsvērumos ir norādījusi Komisija, tas, ka priekšlikuma regulai 10. panta 2. punkts nav ietverts Regulā Nr. 1782/2003, var tikt interpretēts tādējādi, ka Padome ir paturējusi tiesības saskaņā ar šīs regulas 30. pantu pati grozīt minētās procentuālās daļas, nepiešķirot Komisijai pilnvarojumu veikt šādus grozījumus.
- 38 Tādējādi, kā pamatoti norāda Grieķijas valdība, Padome un Komisija savos rakstveida apsvērumos, Savienības lauksaimnieki nevarēja balstīties uz tiesisko paļāvību, ka no 2009. līdz 2012. gadam tiks saglabāti tādi procentuālie tiešo maksājumu samazinājumi, kādi bija noteikti Regulas Nr. 1782/2003 10. panta 1. punktā.
- 39 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka tā izskatīšanas laikā nav atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Regulas Nr. 73/2009 7. panta 1. punkta spēkā esamību, ņemot vērā tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

Par otro jautājumu

- 40 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punkts, kurā paredzēts, ka attiecībā uz summu, kas pārsniedz EUR 300 000, šī panta 1. punktā noteiktos samazinājumus palielina par 4 %, ir spēkā, ņemot vērā nediskriminācijas principu, kur diskriminācijas esamība ir jāizvērtē, pirmkārt, ņemot vērā paredzēto saimniecību lielumu un, otrkārt, juridisko formu, kādā tiek īstenota lauksaimnieciskā darbība.
- 41 Saistībā ar minēto vispirms ir jāatgādina, ka nediskriminācijas princips ir viens no vispārējiem Savienības tiesību principiem, un saistībā ar lauksaimniecības jomu tas ir ietverts LESD 40. panta 2. punkta otrajā daļā (šajā ziņā skat. 2006. gada 23. marta spriedumu lietā C-535/03 *Unitymark* un *North Sea Fishermen's Organisation*, Krājums, I-2689. lpp., 53. punkts, kā arī 2010. gada 2. septembra spriedumu lietā C-453/08 *Karanikolas* u.c., Krājums, I-7895. lpp., 49. punkts).
- 42 Šis princips nosaka, ka līdzīgās situācijās nav piemērojami atšķirīgi noteikumi un dažādās situācijās nav piemērojami vienādi noteikumi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota (2006. gada 11. jūlija spriedums lietā C-313/04 *Franz Egenberger*, Krājums, I-6331. lpp., 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Attiecībā uz apmēru, kādā tiek veikta šī principa ievērošanas pārbaude, ir jāatgādina, ka Savienības likumdevējam kopējās lauksaimniecības politikas jomā ir plaša rīcības brīvība, kas atbilst politiskajai atbildībai, kura tam ir piešķirta LESD 40.–43. pantā. Līdz ar to tiesas pārbaude ir jāveic tikai par to, vai attiecīgais pasākums nav spēkā neesošs acīmredzamas kļūdas vai pilnvaru nepareizas izmantošanas dēļ un vai attiecīgā iestāde nav acīmredzami pārkāpusi savas rīcības brīvības robežas (tostarp skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *AJD Tuna*, 80. punkts).

- 44 Tādējādi Tiesai ir jāpārbauda, pirmkārt, vai atšķirīgā attieksme lauksaimnieku starpā atkarībā no apstrādātās lauksaimniecības zemes platības, kas paredzēta Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punktā, var tikt attaisnota ar objektīviem iemesliem, kas nav acīmredzami nepiemēroti (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Polija/Komisija, 128. punkts).
- 45 Saistībā ar minēto ir jānorāda, ka Regulas Nr. 73/2009 preambulas 11. apsvērumā Padome ir pamatojusi minētajā 7. panta 2. punktā paredzētos papildu samazinājumus, norādot, ka, lai efektīvi sasniegtu ienākumu atbalstu mērķi, lielāku maksājumu saņēmējiem nav vajadzīgs tāda paša apjoma atbalsts un ka to pielāgošanās spējas ļauj lielākiem saņēmējiem vieglāk darboties ar mazāku atbalsta apjomu. Šī iestāde uzskata, ka tādēļ ir taisnīgi pieprasīt, lai lauksaimnieki, kas saņem lielu atbalsta apjomu, veiktu īpašu ieguldījumu to lauku attīstības pasākumu finansēšanā, ar kuriem risina jaunus uzdevumus.
- 46 Šīs Tiesas veiktās pārbaudes ietvaros šī sprieduma 43. un 44. punktā minētajos apstākļos minētie apsvērumi nešķiet acīmredzami nepiemēroti. Padome varēja uzskatīt, ka, ņemot vērā lielāku maksājumu saņēmēju īpašās iezīmes, viņi atrodas situācijā, kura atšķiras no citu lauksaimnieku situācijas, un tāpēc pret viņiem var izturēties citādi saistībā ar tiešo maksājumu modulāciju.
- 47 Turklāt šīs pārbaudes ietvaros Tiesai nav sīki jāpārbauda lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertie apsvērumi, jo īpaši attiecībā uz lielāku to darbinieku skaitu uz vienu hektāru, kuri veic obligātās apdrošināšanas iemaksas un kurus pastāvīgi nodarbina lielākie maksājumu saņēmēji, jo pēdējie minētie visbiežāk izmanto pastāvīgus darbiniekus, kā arī attiecībā uz izmaksu samazinājuma apmēriem liela apmēra darbību veikšanai vai arī attiecībā uz bijušās Vācijas Demokrātiskās Republikas lauksaimniecības uzņēmumu īpašo veidu. Pat pieņemot, ka šie apstākļi ir precīzi, tie būtu tikai daži no apstākļiem pārējo apstākļu vidū kopējā novērtējumā, kas Padomei bija jāveic kā Savienības likumdevējam, ņemot vērā, ka Tiesa ar savu apstākļu vērtējumu nevar aizstāt pēdējās minētās veikto vērtējumu.
- 48 Otrkārt, ņemot vērā juridisko formu, kādā tiek īstenota lauksaimnieciskā darbība, iesniedzējtiesa uzsver, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām izveidotie lauksaimniecības kooperatīvi ir “grupas” Regulas Nr. 73/2009 2. panta a) punkta izpratnē, pretēji lauksaimniekiem, kuri sadarbojas, balstoties uz juridiski mazāk ierobežojošiem nolīgumiem. Turklāt Savienības likumdevējs esot atbrīvojis *GAEC* no Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punkta piemērošanas.
- 49 Saistībā ar minēto ir jānorāda, ka Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punktā nav paredzēts veikt nošķiršanu, ņemot vērā juridisko formu, saskaņā ar kuru tiek īstenota lauksaimnieciskā darbība.
- 50 Regulas Nr. 73/2009 2. panta a) punkts attiecas uz visām “fizisku vai juridisku personu grup[ām] neatkarīgi no grupai un tās dalībniekiem valsts tiesību aktos piešķirtā juridiskā statusa”. Tādējādi, ja lauksaimnieki veic savu darbību šādā “grupā”, viņi ir jāuzskata par vienu “lauksaimnieku” Regulas Nr. 73/2009 izpratnē.
- 51 Precīzāk runājot par *GAEC*, pietiek, ja tiek konstatēts, ka ne Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punktā, ne arī kādā citā šīs regulas noteikumā nav minētas šādas saskaņā ar Francijas tiesību aktiem reģistrētas grupas. Šo pēdējo minēto situācija ir noteikta tikai šī sprieduma 20. punktā minētajā Komisijas deklarācijā, kas ir ietverta Padomes Regulas Nr. 73/2009 pieņemšanas procesa protokolā. Šajā deklarācijā Komisija atgādina, ka, pēc tās domām, katra saimniecība, kas ietilpst *GAEC*, attiecībā uz finanšu disciplīnas mehānismu ir jāuzskata par vienu saimniecību, tostarp saistībā ar papildu atbalsta piešķiršanu, kas paredzēts modulācijas gadījumā.

- 52 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šādu paziņojumu nevar ņemt vērā, interpretējot atvasināto tiesību aktu, ja, kā tas ir šajā gadījumā, tā saturs nav izteikts nevienā attiecīgā dokumenta normā un tātad tam nav juridiska spēka (tostarp skat. 1991. gada 26. februāra spriedumu lietā *C-292/89 Antonissen, Recueil*, I-745. lpp., 18. punkts, un 2012. gada 19. decembra spriedumu lietā *C-149/11 Leno Merken*, 46. punkts).
- 53 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka tā izskatīšanas laikā nav atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punkta spēkā esamību, ņemot vērā nediskriminācijas principu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 54 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **izskatot pirmo jautājumu, netika atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Padomes 2009. gada 19. janvāra Regulas (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003, 7. panta 1. punkta spēkā esamību, ņemot vērā tiesiskās palāvības aizsardzības principu;**
- 2) **izskatot otro jautājumu, netika atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Regulas Nr. 73/2009 7. panta 2. punkta spēkā esamību, ņemot vērā nediskriminācijas principu.**

[Paraksti]